

ANALÝZA PLÁNŮ DOPRAVNÍ OBSLUŽNOSTI KRAJŮ A NÁVRHY ZMĚN PLÁNŮ DOPRAVNÍ OBSLUŽNOSTI KRAJE

ANALYSIS OF TRANSPORT SERVICES PLANS OF REGIONS AND PROPOSALS FOR CHANGES IN REGIONAL TRANSPORT SERVICES PLAN

Jaroslav Kleprlík ¹

Anotace: V příspěvku je provedena analýza plánů dopravní obslužnosti jednotlivých krajů v České republice. Jsou zde uvedeny hlavní nedostatky plánů. Na základě analýzy jsou předloženy návrhy změn plánů dopravní obslužnosti krajů. Tyto návrhy jsou rozděleny na část legislativních změn a na část vlastního konkrétního obsahu plánu.

Klíčová slova: dopravní obslužnost, osobní doprava, plán dopravní obslužnosti.

Summary: The analysis of transport services plans of all individual regions in the Czech Republic is made in the paper. The main problems of the plans are mentioned there in the paper. Proposals of changes in regional transport services plans are developed in accordance with this analysis. These proposals are divided into part of legislative changes and into part of own specific content of the plan.

Key words: transport service, passenger transport, plan of transport services.

ÚVOD – PRÁVNÍ PŘEDPISY K DOPRAVNÍ OBSLUŽNOSTI

Dopravní obslužnost v rámci Evropské unie je právně upravena v Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 ze dne 23. října 2007 o veřejných službách v přepravě cestujících po železnici a silnici a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 1191/69 a č. 1107/70 (1).

Z nařízení (1) v České republice vychází, případně se na něj odkazuje, zákon č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících a o změně dalších zákonů (2), k němuž byly vydány následující prováděcí právní předpisy:

- nařízení vlády č. 295/2010 Sb., o stanovení požadavků a postupů pro zajištění propojitelnosti elektronických systémů plateb a odbavení cestujících,
- vyhláška č. 296/2010 Sb., o postupech pro sestavení finančního modelu a určení maximální výše kompenzace,

---

¹ doc. Ing. Jaroslav Kleprlík, Ph.D., Univerzita Pardubice, Dopravní fakulta Jana Pernera, Katedra technologie a řízení dopravy, Studentská 95, 532 10 Pardubice, ČR, Tel.: +420 46 603 6431, Fax: +420 46 603 6303, E-mail: Jaroslav.Kleprlik@upce.cz

- vyhláška č. 297/2010 Sb., o stanovení vzoru formuláře pro uveřejnění oznámení o zahájení nabídkového řízení pro výběr dopravce k uzavření smlouvy o veřejných službách v přepravě cestujících.

1. PLÁN DOPRAVNÍ OBSLUŽNOSTI A JEHO ZVĚŘEJNĚNÍ

V zákoně č. 194/2010 Sb. je v § 5 zakotvena povinnost pro Ministerstvo dopravy a pro kraje sestavit plán dopravní obslužnosti, a to na dobu nejméně 5 let. Je zde také stanoveno, že pořizovatel musí tento plán zveřejnit způsobem umožňujícím dálkový přístup.

„Plán dopravní obsluhy území vlaky celostátní dopravy“ byl zpracován a je zpřístupněn na internetových stránkách Ministerstva dopravy ČR (3).

Z celkového počtu 13 krajů, protože autor příspěvku s ohledem na specifickou neuvazuje hlavní město Prahu, tuto povinnost splňují v abecedním pořadí:

1. Jihočeský kraj – na internetových stránkách krajského úřadu, v odboru dopravy a silničního hospodářství je hypertextový odkaz, že plán dopravní obslužnosti je na webových stránkách společnosti JIKORD s.r.o. Tím je Jihočeský koordinátor dopravy, s.r.o., který je zpracovatelem tohoto plánu (4),
2. Jihomoravský kraj – internetové stránky krajského úřadu, odbor dopravy, veřejná osobní doprava (5),
3. Karlovarský kraj – internetové stránky krajského úřadu, všeobecné informace (6),
4. Liberecký kraj – internetové stránky krajského úřadu, dokumenty odboru dopravy (7),
5. Moravskoslezský kraj - internetové stránky krajského úřadu, doprava (8),
6. Olomoucký kraj - internetové stránky krajského úřadu, základní informace, dokumenty, seznam hlavních dokumentů Olomouckého kraje, Odbor dopravy a silničního hospodářství (9)
7. Plzeňský kraj - internetové stránky krajského úřadu, doprava (10),
8. Středočeský kraj - internetové stránky krajského úřadu, doprava, veřejná doprava (11),
9. Ústecký kraj - internetové stránky krajského úřadu, doprava, dopravní obslužnost, dokumenty, dopravní plán (12),
10. Vysočina - internetové stránky krajského úřadu, doprava, veřejná osobní doprava (13),
11. Zlínský kraj - internetové stránky krajského úřadu, doprava, veřejná doprava (14).

Plán dopravní obslužnosti autor příspěvku nenalezl způsobem umožňujícím dálkový přístup (na internetu) pro Pardubický kraj a pro Královéhradecký kraj a dle informací autora tyto kraje plány nemají. Přitom v zákoně č. 194/2010 Sb. je stanoveno v § 5, že je pořizovatel povinen pořídit plán dopravní obslužnosti do 18 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Vzhledem k tomu, že zákon nabyl účinnosti 1. července 2010 (s výjimkou § 33 odst. 1 písm. h), jedná se ze strany těchto dvou krajů o porušení zákonné povinnosti.

Zpracovateli sestavených plánů dopravní obslužnosti jsou:

- ve čtyřech krajích organizátoři (koordinátoři) integrovaných dopravních systémů kraje – Jihočeský kraj, Jihomoravský kraj, Plzeňský kraj, Zlínský kraj.
- ve dvou krajích přímo kraj - Krajský úřad Ústeckého kraje, Oddělení dopravní obslužnosti Krajský úřad Kraje Vysočina, Odbor dopravy a silničního hospodářství,
- u zbývajících pěti plánů není zpracovatel uveden.

Autor se bude v příspěvku dále podrobně zabývat analýzou plánů dopravní obslužnosti kraje a na základě analýzy navrhne změny pro jeho sestavení.

1.1 Obsah plánu dopravní obslužnosti kraje

Plán musí podle zákona č. 194/2010 Sb. (2) obsahovat:

- popis zajišťovaných veřejných služeb v přepravě cestujících,
- předpokládaný rozsah poskytované kompenzace,
- časový harmonogram uzavírání smluv o veřejných službách a postup při uzavírání těchto smluv,
- harmonogram a způsob integrace, pokud se stát a kraje podílejí na organizaci integrovaných veřejných služeb v přepravě cestujících.

Zákonem (2) stanovený obsah plánu dopravní obslužnosti je pouze rámcový a obecný. Z tohoto důvodu jsou také plány v jednotlivých krajích co do obsahu, rozsahu a podrobnosti zpracování značně rozdílné.

1.2 Hlavní nedostatky plánů dopravní obslužnosti krajů

Rozsah a podrobné zpracování plánů dopravní obslužnosti jednotlivých krajů v ČR je na velmi rozdílné úrovni. Na jedné straně je velice stručný a obecný „Plán dopravní obslužnosti Středočeského kraje“ – celkem na 6 stranách textu a bez příloh až po velmi rozsáhlý „Plán dopravní obslužnosti Plzeňského kraje“, který má cca 150 stran textu a 6 příloh. Také po obsahové a odborné stránce jsou mezi plány propastné rozdíly.

Podle autora příspěvku patří k nejlepším plánům dopravní obslužnosti kraje plány: „Plán dopravní obslužnosti Plzeňského kraje“, „Plán dopravní obslužnosti Jihomoravského kraje“, „Plán dopravní obslužnosti Moravskoslezského kraje“.

Mezi hlavní nedostatky většiny plánů dopravní obslužnosti krajů (i když jsou mezi nimi výjimky) patří:

- popisnost – většinou se jedná o přehled právních předpisů, popis území, seznamy obcí, dále jde o vyjmenování pozemních komunikací, autobusových linek, železničních tratí, dopravců. Chybí kvalitní analýza, která by popis doplnila hodnocením současného stavu. Tedy co je zabezpečováno správně, odpovídajícím způsobem a není třeba zlepšit, ale naopak udržet. Co je zajišťováno částečně dobře, ale jsou rezervy a je možné zlepšit. A především musí obsahovat co je v případě dopravní obslužnosti nedostatečné a je třeba zlepšit.

- není stanoven hlavní cíl plánu, případně dílčí cíle – chybí jasné definování, proč byl plán zpracován, jaký má hlavní cíl a dílčí kroky k naplnění stanoveného hlavního cíle a dílčích cílů,
- není určen harmonogram průběžného plnění dílčích kroků (včetně kontroly), vedoucích k naplnění cíle plánu,
- v plánech nejsou využity GIS aplikace, není využito modelování v dopravě,
- není využita síťová analýza pro projektové řízení (např. software MS Project),
- nejsou využity fleetcontrollingové aplikace dopravců, výstupy dispečerského řízení, výstupy z pokladem pro tisk a výdej jízdenek, data z Celostátního informačního systému o jízdnicích řádech, atd.,
- zcela nedostatečné jsou části ekonomické - kalkulace nákladů, finanční modely, stanovení výše kompenzace. V plánech úplně chybí vazba na vyhlášku č. 296/2010 Sb.,
- chybí vazby na záměry měst, kde je provozována MHD – vazba plánování změn v organizaci MHD a plán dopravy v kraji,
- chybí návaznost organizace veřejné hromadné dopravy přes „hranice“ krajů,
- chybí návaznost na „Plán dopravní obsluhy území vlaky celostátní dopravy“, který zpracovalo MD ČR,
- není vazba na Dopravní politiku České republiky.

K dalším nedostatkům patří:

- v případě pěti plánů není uveden zpracovatel, předkladatel, případně spolupracující konzultanti,
- není uvedeno, zda byl plán připomínkován (ze strany obcí, významných zaměstnavatelů, dopravců, provozovatelů dráhy, správců pozemních komunikací, ad.),
- u některých plánů není uvedeno kdy, jak a kým byl plán schválen.

2. NÁVRHY ZMĚN U PLÁNŮ DOPRAVNÍ OBSLUŽNOSTI KRAJE

Návrhy a doporučení změn plánů dopravní obslužnosti krajů autor rozdělil na část legislativních změn a na část vlastního konkrétního obsahu plánu.

2.1 Návrh legislativních změn

Zákon č. 194/2010 Sb. autor příspěvku navrhuje doplnit o ustanovení:

- stanovit povinnost sestavovat plán dopravní obslužnosti obce pro města, kde je provozována městská hromadná doprava dopravními podniky s majetkovým podílem jednotlivých měst, z tohoto plánu pak vycházet v plánu kraje,
- definovat požadavky na spolupráci při tvorbě plánů dopravní obslužnosti (obce-kraj, kraj-Ministerstvo dopravy),
- stanovit, že plán bude vycházet z Dopravní politiky státu, Dopravní strategie, analýzy statistických dat z uplynulých období, analýzy současných potřeb, předpokládaných (prognózovaných) potřeb v budoucím období,

- vycházet také z vybraných pasáží materiálu „Metodika k zadání studie dopravní obslužnosti“ vydaná MDS ČR (03/1999),
- stanovit povinnost vyhodnocovat průběžně plnění plánu. Příkladem může být „Národní strategie BESIP na období let 2011 až 2020“ a roční zprávy „Informace o plnění Národní strategie BESIP za rok ...“,
- vydat prováděcí vyhlášku konkretizující obsah a strukturu tohoto plánu, především z důvodu provedení analýzy dopravní obslužnosti, bližší kvantifikace popisu zajišťovaných veřejných služeb v přepravě cestujících, plánovaných změn v dopravní obslužnosti a také s ohledem na obsah vyhlášených nabídkových řízení.

2.2 Návrh struktury a obsahu plánu dopravní obslužnosti kraje

Plán dopravní obslužnosti navrhuje autor příspěvku vytvořit v následující struktuře:

- Titulní strana
  - Plán dopravní obslužnosti kraje (název kraje) na období let .....,
  - zpracovatel,
  - odborná spolupráce,
  - datum zpracování,
  - datum schválení,
  - Schváleno Zastupitelstvem Kraje číslo ....“Schváleno Zastupitelstvem města č....
- Úvod – stručný úvod k plánu, uvedení hlavního cíle a dílčích cílů plánu,
- Charakteristika kraje – rozloha, počet sídel, uspořádání sídel, významní zaměstnavatelé, školy a školská zařízení (jidelny, internáty, univerzitní koleje, sportoviště, atd.), zdravotnická zařízení, nákupní zóny. Předpokládaný rozvoj území – budování průmyslové zóny, nová bytová výstavba, atd. Směřovat plán na hlavní zdroje a cíle cest cestujících.
- Dopravní infrastruktura – dráhy celostátní, regionální, speciální (tramvajové, trolejbusové), pozemní komunikace využitelné pro osobní dopravu, přestupní uzly, stanice a zastávky. V této části se zaměřit na docházkové vzdálenosti a na bezbariérový přístup.
- Analýza osobní železniční dopravy a návrhy změn,
- Analýza veřejné linkové dopravy, trasy linek veřejné linkové dopravy a návrhy změn,
- Analýza MHD a návrhy změn,
- Analýza ostatních druhů dopravy (pěší, cyklistická),
- Analýza IDS a návrhy změn – zóny, pásma, tarif, odbavovací systém, návaznosti JŘ,
- Analýza výchozích finančních modelů, kompenzace a její předpokládaný vývoj,
- Harmonogram uzavírání Smlouvy o veřejných službách v přepravě cestujících,
- Závěr,
- Použitá literatura a informační zdroje,
- Seznam zkratk,
- Seznam tabulek,
- Seznam obrázků,
- Seznam příloh,
- Přílohy.

U kapitol provádějících analýzu je třeba, aby byla vždy zakončena zhodnocením a následně byl sestaven návrh změn s uvedením priorit realizace, časovým harmonogramem realizace a předpokládanými náklady.

2.3 Evidence a analýza dopravní infrastruktury a návrhy změn

V oblasti dopravní infrastruktury je vhodné stanovit páteřní síť drah a páteřní síť pozemních komunikací (dle tras veřejné linkové dopravy). Po vymezení páteřní sítě definovat ostatní síť.

V případě železničních tratí autor navrhuje uvést: číslo trati, začátek a konec trati, kategorie trati, délka trati na území kraje, zda je páteřní či ostatní, elektrifikace, zabezpečovací zařízení, hlavní přestupní uzly, počet železničních stanic, počet zastávek, technický stav trati, technický stav železničních stanic a zastávek, počet vlakových spojů podle druhů vlaků v jednotlivých dnech týdne, provozovaná drážní vozidla s ohledem na bezbariérovost a potřebnou délku nástupišť. Pro tuto analýzu lze využít existující databáze a software provozovatele dráhy např. informační systém Kango. Poté navrhnout plán do budoucna – zachovat provoz, omezit provoz, zrušit provoz. V případě zachování provozu uvést na základě informací od provozovatele dráhy plán modernizace trati a plán modernizace (přístupu na zastávku, nástupišť, čekáren, vybavení zastávky, apod.).

V případě pozemních komunikací autor navrhuje uvést: kategorie a číslo pozemní komunikace, délka na území kraje, vlastník pozemní komunikace, správce pozemní komunikace, zda je páteřní či ostatní, technický stav pozemní komunikace na základě prováděných prohlídek, pořadí pro zabezpečení zimní údržby, počet linek a počet spojů na pozemní komunikaci. Pro tuto analýzu lze využít existující databáze a software např. Centrální evidence pozemních komunikací, Databanka majetkových správců silnic, Celostátní informační systém o jízdních řádech, ad. Na základě provedené analýzy navrhnout plán modernizace do budoucna.

V případě železničních stanic a zastávek autor navrhuje uvést: GPS souřadnice, název, vlastník, vybavenost (přístřešek, čekárna, WC), bezbariérový přístup, zdroj či cíl cesty na zastávku (u školy, blízko firmy, nemocnice, úřadu, nákupního centra, atd.), atrakční obvod zastávky (počet obyvatel bydlících v okolí), počet vlakových spojů podle druhů vlaků v jednotlivých dnech týdne, data od dopravců z prodeje jízdenek. Na základě provedené analýzy navrhnout plán do budoucna – změna polohy zastávky, vybudování bezbariérového přístupu na zastávku, úprava nástupiště, oprava přístřešku (čekárny), změna vybavení zastávky, ad.

V případě přestupních uzlů, autobusových nádraží a zastávek autor navrhuje uvést: GPS souřadnice, název v Centrálním registru zastávek, vlastník zastávky, provozovatel označníku, vybavenost (přístřešek, čekárna, WC), bezbariérový přístup, zdroj či cíl cesty na zastávku (u školy, blízko firmy, nemocnice, úřadu, nákupního centra, atd.), atrakční obvod zastávky (počet obyvatel bydlících v okolí), čísla linek, počet spojů na jednotlivých linkách v jednotlivých dnech týdne, data od dopravců z prodeje jízdenek – nástupní tržby, výstupní tržby. Na základě provedené analýzy navrhnout plán do budoucna – změna polohy zastávky,

přesun do zálivu, vybudování zastávkového pruhu, vybudování bezbariérového přístupu na zastávku, vybudování přístřešku (čekárny), oprava přístřešku (čekárny), změna vybavení zastávky, ad.

2.4 Analýza osobní železniční dopravy a návrhy změn

Analýzu je třeba provést v rozsahu: číslo a trasa trati, provozovatelé drážní dopravy, pravidelná skladba vozového parku, bezbariérová vozidla, rozsah provozu pracovní dny, soboty, neděle, dostatečnost spojů a nabídky obsaditelnosti, výchozí finanční model a výše kompenzace, požadavky na změnu – ano, dílčí, ne. Na základě těchto informací předložit návrh opatření na trati. V případě regionálních tratí a nasazení např. jednoho vozidla řady 810 možnost a vhodnost nahrazení autobusovou dopravou.

V případě analýzy si pro případy kompenzací vyžádat data od dopravců – využití obsaditelnosti jednotlivých vlakových spojů.

2.5 Analýza veřejné linkové dopravy a návrhy změn

Analýzu je třeba provést v rozsahu: číslo a trasa linky, dopravce, pravidelně nasazovaný autobus, bezbariérové vozidlo, rozsah provozu pracovní dny, soboty, neděle, dostatečnost spojů a nabídky obsaditelnosti, jízdní výkon v kilometrech, výchozí finanční model a výše kompenzace, požadavky na změnu – ano, dílčí, ne. Na základě těchto informací předložit návrh opatření na lince.

V případě analýzy si pro případy kompenzací vyžádat data od dopravců – využití obsaditelnosti jednotlivých spojů.

2.6 Analýza městské hromadné dopravy a návrhy změn

V případě kraje posoudit pro MHD zda zajišťuje dopravní obslužnost za hranice města. Analýzu je třeba provést v rozsahu: číslo a trasa linky, dopravce, pravidelně nasazovaný dopravní prostředek, bezbariérové vozidlo, rozsah provozu pracovní dny, soboty, neděle, dostatečnost spojů a nabídky obsaditelnosti, jízdní výkon v kilometrech, výchozí finanční model a výše kompenzace, požadavky na změnu – ano, dílčí, ne. Na základě těchto informací předložit návrh opatření s uvedením harmonogramu realizace a jejími náklady.

2.7 Analýza integrovaného dopravního systému a návrhy změn

V analýze uvést zda v kraji existuje integrovaný dopravní systém (IDS) či ne, případně, že je zde více integrovaných dopravních systémů. V případě, že IDS neexistuje, zda je plánováno jej vytvořit. V případě, že je zde více IDS tak zda je plán z nich vytvořit jeden. Dále je třeba provést analýzu v rozsahu: organizátor IDS, zapojení dopravci, zóny (případně pásma), přepravní podmínky, tarifní podmínky, odbavovací systém. Nepsat pouze konstataci, ale doplnit analýzu o komentář (např. u zón zda vyhovují nebo je třeba provést jejich změny – sloučit zónu, rozdělit zónu, zvětšit zónu, apod. a zdůvodnit proč budou změny realizovány).

ZÁVĚR

Zajišťování dopravní obslužnosti území je významnou prioritní úlohou osobní dopravy. Zavedení požadavku na tvorbu dlouhodobého plánu dopravní obslužnosti kraje je proto správné a přínosné. Po stanovení povinnosti v zákoně č. 194/2010 Sb. sestavit plán dopravní

obslužnosti kraje byly vytvořeny první plány dopravní obslužnosti v jednotlivých krajích. Jejich obsahová, rozsahová a odborná úroveň i formální zpracování jsou velmi rozdílné. Uvedené je odrazem toho, že se jedná o prvotní zpracování těchto plánů. Autor příspěvku na základě analýzy jednotlivých plánů dopravní obslužnosti krajů předložil v příspěvku návrhy změn při jejich zpracování na další období, případně pro novelizace již stávajících plánů. Tyto návrhy jsou v příspěvku rozděleny na část legislativních změn a na část vlastního konkrétního obsahu plánu. Tyto návrhy lze považovat za příspěvky k tomu, jak zlepšit strukturu, obsah a průběžné vyhodnocování plánů dopravní obslužnosti kraje.

Tento příspěvek vznikl v rámci řešení projektu „Podpora stáží a odborných aktivit při inovaci oblasti terciárního vzdělávání na DFJP a FEI Univerzity Pardubice, reg. č.: CZ.1.07/2.4.00/17.0107“, v týmu Dopravní obslužnost území.

POUŽITÁ LITERATURA

- (1) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 o veřejných službách v přepravě cestujících po železnici a silnici.
- (2) Zákon č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících a o změně dalších zákonů.
- (3) Ministerstvo dopravy České republiky [online]. c2013 [cit. 2013-08-29]. Dostupné z <<http://www.mder.cz/cs/verejna-doprava/plan-dopravni-obsluhy-uzemi>>
- (4) Jihočeský kraj [online]. c2013 [cit. 2013-08-29] Dostupné z. <http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par%5Bid_v%5D=184&par%5Blang%5D=CS>
- (5) Jihomoravský kraj [online]. c2013 [cit. 2013-08-29]. Dostupné z <<http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=5364&TypeID=1>>
- (6) Karlovarský kraj [online]. c2013 [cit. 2013-08-29]. Dostupné z <<http://www.kr-karlovarsky.cz/NR/rdonlyres/0EA33919-E29A-42DA-8D29-C15B3E07139A/0/pdokv.pdf>>
- (7) Liberecký kraj [online]. c2013 [cit. 2013-08-29]. Dostupné z <<http://doprava.kraj-lbc.cz/page265/Oddeleni-dopravni-obslužnosti/plan-dopravni-obslužnosti-libereckeho-kraje-pro-obdobi-let-2012-az-2016>>
- (8) Moravskoslezský kraj [online]. c2013 [cit. 2013-08-29]. Dostupné z <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/assets/doprava/plan_dopravni_obslužnosti_msk.pdf>
- (9) Olomoucký kraj [online]. Dostupné z <<http://www.kr-olomoucky.cz/plan-dopravni-obslužnosti-uzemi-olomouckeho-kraje-aktuality-632.html>>
- (10) Plzeňský kraj [online]. c2013 [cit. 2013-08-29]. Dostupné z <<http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/plan-dopravni-obslužnosti-plzenskeho-kraje-na-leta-2012-2016?sekce=verejna-sprava>>
- (11) Středočeský kraj [online]. c2013 [cit. 2013-08-29]. Dostupné z <<http://www.kr-stredocesky.cz/portal/odbory/doprava/verejna-doprava/dopravni-plan.htm?pg=1>>

- (12) Ústecký kraj [online]. c2013 [cit. 2013-08-29]. Dostupné z <http://www.kr-ustecky.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=450018&id=1663417&p1=190205>
- (13) Kraj Vysočina [online]. c2013 [cit. 2013-08-29]. Dostupné z <<http://www.kr-vysocina.cz/verejna-osobni-doprava/ds-300451/p1=7242>>
- (14) Zlínský kraj [online]. c2013 [cit. 2013-08-29]. Dostupné z <<http://www.kr-zlinsky.cz/verejna-doprava-cl-49.html>>
- (15) Drdla, P., Bulíček, J. Fare Collection System in Integrated Public Passenger Transport Systems, Electronical technical journal of technology, engineering, and logistic in transport „Perner’s Contacts“, University of Pardubice, Jan Perner Transport faculty, Pardubice, Number II, Volume VII., July 2012, pp. 22-33, ISSN 1801-674X, dostupné z: <http://pernerscontacts.upce.cz/>.